

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра рослинництва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ОРГАНІЧНОГО РОСЛИННИЦТВА

(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

Розробник: **Гангур В.В.**, завідувач кафедри рослинництва, доктор
сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник

Полтава
2021 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Основи органічного рослинництва
Назва структурного підрозділу	Кафедра рослинництва
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Гангур В.В., доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник
	<i>Контакти:</i> ауд.51 (навчальний корпус № 1)
	<i>e-mail:</i> volodymyr.hanhur@pdaa.edu.ua
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень. Другий (магістерський) рівень для галузі знань 21 Ветеринарна медицина.
Спеціальність	Усі спеціальності
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з біології, ботаніки, хімії.

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни - формування у студентів знань про польові культури, особливості їх росту та розвитку, вимоги до факторів середовища, сучасні прийоми та технології вирощування продукції рослинництва, що не містить залишків хімікатів, збереження ґрунтової родючості і охорону навколишнього середовища.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування об'єктивних знань про причини виникнення екологічних проблем в сільськогосподарському виробництві; набуття практичних навичок з виявлення екологічних наслідків агротехнологій і пошук оптимальних шляхів їх усунення; напрацювання інструментарію організації ефективного і безпечного контролю забур'яненості посівів сільськогосподарських культур, декальцинації і дегуміфікації, агрофізичної деградації, безпечного застосування агрохімікатів у сучасному землеробстві України; про комплекс взаємопов'язаних агротехнічних, меліоративних, запобіжних і організаційних заходів щодо усунення чи мінімізації негативного впливу ґрунтових деградацій на рівень продуктивності та її сталість в агротехнологіях органічного рослинництва.

Компетентності		Програмні результати
загальні	спеціальні (фахові)	
<p>ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, формулювати та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 10. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати завдання у сфері професійної діяльності.</p> <p>ЗК 15. Прагнення до збереження навколишнього середовища, забезпечення та дотримання безпечних умов праці.</p>	<p>ФК 1. Здатність планувати, організовувати та здійснювати технологічні операції з вирощування екологічно безпечної продукції рослинництва.</p>	<p>ПРН 7. Демонструвати знання сучасного рівня та новітніх технологій у різних галузях для їхнього упровадження у професійній діяльності та вирішенні фахових завдань.</p> <p>ПРН 13. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.</p>

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Суть органічного виробництва. Сучасний стан та перспективи розвитку в Україні.

Тема 2. Шляхи підвищення енергетичного потенціалу ґрунтів в органічному рослинництві.

Тема 3. Наукові основи сівозмін та їх значення в стабілізації екологічного стану агроценозів.

Тема 4. Система застосування добрив в органічній сівозміні.

Тема 5. Еколого-біологічні особливості бур'янів та способи їх контролю за органічного виробництва.

Тема 6. Системи обробітку ґрунту та їх роль в біологізації агротехнологій.

Тема 7. ЕМ- та МХ- технології в органічному рослинництві.

Тема 8. Мікробіологічні препарати та стимулятори росту рослин в органічному рослинництві.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 90 год.

Кількість кредитів – 3,0.

Форма семестрового контролю – залік.

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику

викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

2. Система оцінювання

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми оцінювання
1. Демонструвати знання сучасного рівня та новітніх технологій у різних галузях для їхнього упровадження у професійній діяльності та вирішенні фахових завдань.	<i>опитування; виконання практичних робіт; самостійна робота, контрольна робота</i>
2. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.	

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання(денна форма)

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		максимальний	мінімальний
ПРН 1	50	50	30
ПРН 2	50	50	30
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Форми контролю результатів навчання (денна форма)

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					
	Виконання практичних робіт та їх захист		Виконання завдань самостійної роботи (конспект)		Контрольна робота	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 1	14	24	12	20	4	6
ПРН 2	14	24	12	20	4	6

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (денна форма)

Назва теми	Види навчальної роботи студентів			Разом по темі
	виконання практичної роботи та її захист	виконання завдань самостійної роботи	виконання контрольної роботи	
Тема 1. Суть органічного виробництва. Сучасний стан та перспективи розвитку в Україні.	–	5	–	5
Тема 2. Шляхи підвищення енергетичного потенціалу ґрунтів в органічному рослинництві.	8	5	–	13
Тема 3. Наукові основи сівозмін та їх значення в стабілізації екологічного стану агроценозів.	8	5	–	13
Тема 4. Система застосування добрив в органічній сівозміні.	8	5	–	13
Тема 5. Еколого-біологічні особливості бур'янів та способи їх контролю за органічного виробництва.	8	5	–	13
Тема 6. Системи обробітку ґрунту та їх роль в біологізації агротехнологій.	16	5	–	21
Тема 7. ЕМ- та МХ- технології в органічному рослинництві.	–	5	–	5
Тема 8. Мікробіологічні препарати та стимулятори росту рослин в органічному рослинництві.	–	5	–	5
Контрольна робота	–	–	12	12
Разом	48	40	12	100

Додаткові матеріали для представлення навчальної

дисципліни:

- 1) Робоча програма навчальної дисципліни.
- 2) Навчальний контент (повний текст лекцій).
- 3) Тематика та зміст практичних робіт.
- 4) Питання для самостійної роботи, поточного і підсумкового контролю.
- 5) Електронне навчання у системі Moodle.
- 6) Забезпечення дисципліни навчальними інформаційними джерелами, інструментами, обладнанням та програмним забезпеченням.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бегей С. В. Екологічні проблеми землеробства: Підручник / С. В. Бегей. Львів: „Новий Світ–2000”, 2007. 429 с.
2. Екологічні проблеми землеробства: Підручник / за ред. В. П. Гудзя. Житомир: Вид-во „Житомирський національний агроекологічний університет”, 2010. 708 с.
3. Зубець М. В. Економічні аспекти реформування аграрно-промислового комплексу України / М. В. Зубець, М. Д. Безуглий. К.: Аграр. наука, 2010. 17 с.
4. Екологічні проблеми землеробства / За ред. І. Д. Примака. К.: Центр учбової літератури, 2010. 456 с.
5. Зінченко О.І., Салатенко В.Н., Білоножко М.А. Рослинництво. Підручник. К.: “Аграрна освіта”, 2001. 590 с.
6. Лихочвор В.В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур. К.: “Центр навчальної літератури”, 2004. 808 с.

Допоміжні

1. Агрономічні аспекти екологічно безпечного землеробства: монографія / Кохан А. В., Фролов С. О., Швартау В. В., Глущенко Л. Д., Гангур В. В., Самойленко О. А., Лень О. І., Олєпир Р. В.; за ред. А.В. Кохана. Полтава: Дивосвіт, 2016. 120 с.
2. Бойко П. І., Коваленко Н. П., Гангур В. В., Корецький О. Є., Шаповал І. С., Савченко Г. І., Квасніцька Л. С. Екологічна роль сівозмін у підвищенні стійкості агроecosистем Лісостепу. Збірник наукових праць Національного наукового центру «Інститут землеробства УААН». 2010. Вип. 3. С. 175–185.
3. Органічне землеробство: з досвіду ПП «Агроекологія» Шишацького району Полтавської області (Практичні рекомендації) / С. С. Антонєць, А. С. Антонєць, В. М. Писаренко, М. М. Опара, П. В. Писаренко, І. О. Чекрізов, С. Л. Москаленко, Г. В. Лук'яненко, В. М. Самородов, В. В. Писаренко, В. В. Гангур, Т. М. Дядечко, С. А. Ніколаєва, Ю. Г. Писаренко, В. О. Тур. Полтава, 2010. 198 с.

4. Сидеральні культури (практичні рекомендації) / С. С. Антонєць, А. С. Антонєць, В. М. Писаренко, В. В. Замикула, С. Л. Москаленко, П. В. Писаренко, О. С. Пипко, С. В. Поспєлов, В. М. Самородов, І. О. Чєкрїзов, В. В. Гангур, Г. В. Лук'яненко, Т. М. Дядєчко, С. Ф. Швидь, С. А. Ніколаєва, С. І. Панченко. Полтава: «Сїмон», 2011. 51 с.

5. Стан та шляхи підвищення родючості ґрунтів Полтавської області в сучасних умовах сільськогосподарського виробництва / Кохан А. В., Глущенко Л. Д., Гангур В. В., Лень О. І., Сокирко П.Г., Олєпїр Р. В., Троєнко З.Г., Брегеда С.Г., Біланович О.Л.; за ред. А.В. Кохана, Л. Д. Глущенка. Полтава, 2015. 90 с.

6. Сонько С.П., Суханова І.П., Василенко О.В. Особливості вермикюльтури в умовах Правобережного Лісостєпу. Збірн.наук.праць Уманського НУС. Ч.1. Агрономія. Випуск 73. Умань, 2010. С. 216-224.

7. Сонько С.П. Екологія агроландшафтів і програмовані технології вирощування сільськогосподарських культур. Збірн.наук.праць Уманського НУС. Ч.1. Агрономія. Випуск 73. Умань, 2010. С.360-365.

8. Сонько С.П., Василенко О.В., Суханова І.П. Агроекологічний стан субстрату у вихідних популяціях червоного гнойового (компостного) черв'яка (*eisenia foetida savigny*). Екологія – шляхи гармонізації відносин природи та суспільства. Збірник тез II Міжнародної наукової конференції. – Ред.- вид.центр УНУС, Умань, 2010. С. 38-40.

9. Сонько С.П., Максименко Н.В. Еволюція механічного обробітку ґрунту, як головний чинник планування агроландшафту (екологічні надії та розчарування). Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. № 1004, Серія «Екологія». Харків, 2012 . С. 7-22.

Інформаційні ресурси

1. Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України – dir@dnsgb.kiev.ua
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – nlu@csl.freenet.kiev.ua